

Valtioneuvoston asetus

nuorisotyöstä ja -politiikasta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään nuorisolain (1285/2016) nojalla:

1 luku

Valtion nuorisotyö ja -politiikka

1 §

Nuorisotyön ja -politiikan aluehallinnon tehtävät

Aluehallintovirastolla on seuraavia tehtäviä:

- 1) valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan alueellinen toimeenpano ja kehittäminen;
- 2) valtionavustusten myöntäminen, valvonta ja vaikutusten arviointi;
- 3) informaatio-ohjauksen antaminen toimialalle;
- 4) nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien tietojen kokoaminen;
- 5) nuorille suunnattujen palvelujen riittävyyden, laadukkuuden ja saavutettavuuden arviointi;
- 6) kansainvälinen yhteistyö; ja
- 7) muut ministeriön osoittamat tehtävät.

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrittelee aluehallinnon nuorisotoimen tulostavoitteet yhdessä aluehallintoviraston kanssa.

2 §

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma:

- 1) sovittaa yhteen nuorten kasvu- ja elinolojen kannalta keskeisten ministeriöiden määrittelemät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla ne toimialallaan edistävät nuorisolain 2 § mukaisten tavoitteiden toimeenpanoa ohjelmakaudella;
- 2) sisältää nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset, mukaan lukien painopisteet nuorisolain 19 §:n mukaisten nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle; ja
- 3) asettaa kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle. Ohjelman valmistelussa on otettava läpäisevästi huomioon:

- 1) nuorisolain soveltamisalaan liittyvät Suomen kansainväliset sitoumukset, kuten Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista;
- 2) Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston nuorisopoliittiset tavoitteet; ja
- 3) nuorten moninaisuus ja eri vähemmistöihin kuuluvat nuoret.

3 §

Valtion nuorisoneuvosto

Arvioidessaan valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia valtion nuorisoneuvoston tulee ottaa huomioon valtion talousarviossa nuorten kasvu- ja elinoloihin kohdistetut määrärahat. Neuvosto laatii kerran hallituskaudessa valtioneuvostolle arvioinnin valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman toteutumisesta ja tekee esityksiä ohjelman mahdollisista muutostarpeista.

Neuvostossa on puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa ja näiden lisäksi enintään 15 jäsentä. Valtioneuvosto kutsuu neuvoston jäsenet kuultuaan nuorisotoimialalla toimivia tahoja. Neuvostossa on edustettuna nuorisotyön, nuorisopolitiikan ja nuorisotoiminnan asiantuntemus. Lisäksi neuvostossa on eduskuntaan valittujen poliittisten puolueiden edustus.

Neuvosto asetetaan eduskunnan vaalikausia vastaavasti kuuden kuukauden kuluessa vaalikauden alusta ja sen toimikausi jatkuu, kunnes seuraava neuvosto on asetettu. Neuvoston jäsenen pyytäessä eroa kesken toimikauden opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Neuvosto on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on paikalla. Neuvosto päättää itsenäisesti mahdollisten jaostojen asettamisesta sekä niiden kokoonpanosta. Ministeriön nimeämällä edustajilla ja pysyvillä asiantuntijoilla on neuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Neuvostolla on pääsihteeri, jonka lisäksi neuvostolla voi olla muuta henkilökuntaa. Neuvoston toimistotehtävät hoidetaan opetus- ja kulttuuriministeriössä. Ministeriö ottaa neuvoston henkilöstön neuvoston toimikaudeksi.

Neuvoston puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenille ja asiantuntijoille maksettavista kokouspalkkioista ja korvauksista päättää ministeriö.

4 §

Arviointi- ja avustustoimikunta

Arviointi- ja avustustoimikunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja näiden lisäksi enintään seitsemän jäsentä. Valtioneuvosto kutsuu toimikunnan jäsenet kuultuaan nuorisotoimialalla toimivia tahoja. Toimikunnassa on edustettuna perehtyneisyys valtakunnallisten nuorisoalan järjestöjen toimintaan, nuorisotyöhön ja -politiikkaan sekä nuorisotoimintaan.

Toimikunta asetetaan eduskunnan vaalikausia vastaavasti kuuden kuukauden kuluessa vaalikauden alusta ja sen toimikausi jatkuu, kunnes seuraava toimikunta on asetettu. Toimikunnan jäsenen pyytäessä eroa kesken toimikauden opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Toimikunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on paikalla. Ministeriön nimeämällä edustajilla ja pysyvillä asiantuntijoilla on toimikunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Toimikunnalla on pääsihteeri, jonka lisäksi toimikunnalla voi olla muuta henkilökuntaa. Toimikunnan toimistotehtävät hoidetaan opetus- ja kulttuuriministeriössä. Ministeriö ottaa toimikunnan henkilöstön toimikunnan toimikaudeksi.

Toimikunnan puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenille ja asiantuntijoille maksettavista kokouspalkkioista ja korvauksista päättää ministeriö.

2 luku

Valtion rahoitus

5 §

Valtakunnallisen nuorisoalan järjestön valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

Valtakunnalliseksi nuorisoalan järjestöksi haluavan on haettava valtionapukelpoisuutta opetus- ja kulttuuriministeriöltä ministeriön antamien ohjeiden mukaisesti. Ministeriö arvioi, täyttääkö hakija nuorisolain 17 §:ssä säädetty valtionapukelpoisuuden edellytykset. Arviointi tehdään järjestön suunnitellun ja toteutuneen toiminnan perusteella.

Järjestön toiminnan laatua arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan säännöllisyys ja vakiintuneisuus sekä miten järjestön taloutta ja hallintoa on hoidettu. Toiminnan laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan saavutettavuus järjestön määrittelemään kohderyhmään nähden. Toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan merkityksellisyys nuorisotyössä ja -politiikassa sekä järjestön toimialalla. Toiminnan valtakunnallisuutta arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan alueellinen kattavuus. Järjestön toiminta määritellään valtakunnalliseksi, kun se kattaa vähintään kolme maakuntaa.

Valtionapukelpoiseksi järjestöksi voidaan hyväksyä sellainen järjestö, jonka:

1) kokonaisjäsenmäärästä taikka piirijärjestöjen ja paikallisyhdistysten yhteenlasketusta henkilöjäsenmäärästä vähintään kaksi kolmasosaa on nuoria ja jonka päätöksentekoa ja toimintaa nuoret johtavat (nuorisojärjestö);

2) toiminnasta ainakin osa on nuorten omaehtoista toimintaa ja nuorilla on tähän toiminnan osaan itsenäinen päätös- ja budjettivalta (nuorisotoimintaa edistävä järjestö);

3) toiminnasta ainakin osa on nuorisotyötä ja tämä osa voidaan eritellä järjestön muusta toiminnasta (nuorisotyötä tekevä järjestö); tai

4) pääasiallinen tarkoitus on tarjota palveluja nuorisoalan järjestöille, kunnille tai muille nuorisoalan yhteisöille (nuorisoalan palvelujärjestö).

Edellä 3 momentissa mainituista hyväksymisperusteista voidaan poiketa kielellisen tai muun vähemmistön keskuudessa tai toimialallaan valtakunnallisesti edustavaksi katsottavan järjestön osalta edellyttäen, että järjestön toiminnalla kuitenkin on riittävä kattavuus suhteessa järjestön määrittelemään kohderyhmään.

6 §

Valtionavustuksen myöntäminen valtakunnalliselle nuorisoalan järjestölle

Valtakunnallisen nuorisoalan järjestön valtionavustusta myönnettäessä opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi järjestön suunniteltua ja toteutunutta toimintaa.

Järjestön toiminnan laatua arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan tavoitteellisuus, kehittyminen, oman toiminnan seuraaminen ja tavoitteiden saavuttamisen arviointi. Toiminnan laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon järjestön toiminnan määrä ja monipuolisuus, toimintaan

osallistuvien nuorten määrä, toiminnan valtakunnallisuus ja saavutettavuus. Toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan merkityksellisyys nuorisotyössä ja -politiikassa sekä järjestön toimialalla.

Järjestön taloudenhoitoa arvioitaessa otetaan huomioon järjestön toiminnan kustannukset suhteessa toiminnan valtakunnallisuuteen ja laatuun sekä hallinto- ja henkilöstökustannusten osuus kokonaiskustannuksista.

Järjestön osallisuuden edistämisen arvioinnissa otetaan huomioon, miten järjestö tarjoaa nuorille mahdollisuuden osallistua järjestön päätöksentekoon ja miten järjestö muulla tavoin edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa.

7 §

Valtakunnallisen nuorisoalan osaamiskeskuksen valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

Nuorisoalan osaamiskeskuksena voi toimia kunta, kuntayhtymä, osakeyhtiö, osuuskunta, korkeakoulu, yhdistys tai säätiö.

Nuorisoalan osaamiskeskuksiksi haluavan organisaation on haettava valtionapukelpoisuutta opetus- ja kulttuuriministeriöltä ministeriön antamien ohjeiden mukaisesti. Ministeriö arvioi, täyttääkö hakija nuorisolain 19 §:ssä säädetyt valtionapukelpoisuuden edellytykset.

Osaamiskeskuksen valtakunnallista merkitystä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta nuorisoalalla arvioidaan tarkastelemalla toimintaa, tehtäviä ja osaamista suhteessa voimassa olevaan valtakunnalliseen nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaan. Osaamiskeskusten muodostamaa kokonaisuutta arvioidessa otetaan huomioon keskusten toiminta ja osaaminen suhteessa valtakunnallisiin nuorisotyön ja -politiikan kehittämistarpeisiin.

Osaamiskeskuksen valtionapukelpoisuuden hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) keskuksen toiminta on tavoitteellista, merkityksellistä ja taloudellista;
- 2) keskus hoitaa talouttaan ja hallintoaan hyvin;
- 3) keskuksen henkilöstöllä on tehtävänsä suorittamisen kannalta tarvittava osaaminen;
- 4) keskuksella on tehtävänsä suorittamisen kannalta tarkoituksenmukainen yhteistyöverkosto;
- 5) keskuksella on tehtävänsä suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaiset tukipalvelut ja toimitilat; ja
- 6) osaamiskeskuksella on toiminnan seuranta- ja arviointijärjestelmä.

8 §

Valtionavustuksen myöntäminen valtakunnalliselle nuorisoalan osaamiskeskukselle

Valtionavustusta myönnetään opetus- ja kulttuuriministeriön ja osaamiskeskuksen yhdessä sopimiin tehtäviin.

Osaamiskeskuksen tehtäviä, toiminnan laatua ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon osaamiskeskuksen:

- 1) palvelukyky sekä kohderyhmältä ja yhteistyöverkostolta saatu palaute;
- 2) toiminnan laatua ja määrää mittaavat tunnusluvut;
- 3) toiminnan tavoitteellisuus, taloudellisuus sekä miten taloutta ja hallintoa on hoidettu;
- 4) henkilöstön ammattitaito ja osaaminen; ja
- 5) kirjanpito, jonka tulee olla järjestetty siten, että siitä käyvät ilmi nuorisotyön valtionavustuksella tuetun toiminnan kustannukset.

9 §

Nuorisokeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

Nuorisokeskuksena voi toimia kunta, kuntayhtymä, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö.

Nuorisokeskukseksi haluavan organisaation on haettava valtionapukelpoisuutta opetus- ja kulttuuriministeriöltä ministeriön antamien ohjeiden mukaisesti. Ministeriö arvioi, täyttääkö hakija nuorisolain 20 §:ssä säädetyt valtionapukelpoisuuden edellytykset.

Nuorisokeskuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan saavutettavuus ja yhteistyöverkostot sekä valmius kehittää nuorisotyötä. Lisäksi nuorisokeskuksen valtionapukelpoisuuden hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) keskuksen toiminta on pääosin suunnattu nuorille;
- 2) keskuksen toiminta on tavoitteellista, merkityksellistä, taloudellista;
- 3) keskuksen taloutta ja hallintoa hoidetaan hyvin;
- 4) keskus on sijainniltaan, ympäristöltään, tiloiltaan ja varustukseltaan ympärivuotiseen ohjattuun toimintaan soveltuva ja keskuksen toiminta ulottuu useamman kunnan alueelle;
- 5) keskuksessa on nuorisotyöstä vastaava nuorisotyön ammattilainen, riittävä ohjaushenkilöstö ja riittävä nuorisotyön osaaminen;
- 6) keskus huolehtii toimintansa ja ympäristönsä turvallisuudesta; ja
- 7) keskuksella on toiminnan seuranta- ja arviointijärjestelmä.

Valtionapukelpoisuuden arvioinnissa otetaan myös huomioon nuorisokeskusten muodostama kokonaisuus, kunkin keskuksen koko, keskusten maantieteellinen sijainti ja nuorisokeskusten tarjoaman toiminnan monipuolisuus.

10 §

Valtionavustuksen myöntäminen nuorisokeskukselle

Valtionavustusta myönnetään opetus- ja kulttuuriministeriön ja nuorisokeskuksen välisessä tavoiteohjausmenettelyssä sovituihin tehtäviin.

Avustuksen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon keskuksen taloudellinen tila. Taloudellista tilaa arvioitaessa otetaan huomioon keskuksen oman toiminnan tuotot, muun kuin nuorisotoiminnan osuus kokonaiskustannuksista sekä toiminnan tuottavuus.

Nuorisokeskuksen tehtäviä, toiminnan laatua ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon keskuksen:

- 1) palvelukyky sekä kohderyhmältä ja yhteistyöverkostolta saatu palaute;
- 2) tavoiteohjausmenettelyssä sovitut, toiminnan laatua ja määrää mittaavat tunnusluvut;
- 3) toiminnan tavoitteellisuus, taloudellisuus ja miten keskuksen taloutta ja hallintoa hoidetaan;
- 4) henkilöstön ammattitaito ja osaaminen;
- 5) toimintaan osallistuneiden henkilöiden kokonaismäärä ja nuorten osuus siitä;
- 6) ohjauksen osallistuvien nuorten määrä suhteessa muuhun nuorisokäyttöön;
- 7) nuorten majoitusvuorokausien määrä ja majoitusvuorokausien kokonaismäärä;
- 8) kestävä kehityksen edistäminen; ja
- 9) kirjanpito, jonka tulee olla järjestetty siten, että siitä käyvät ilmi nuorisotyön valtionavustuksella tuetun toiminnan kustannukset.

11 §

Nuorten työpajatoiminnan valtionavustuskelpoisuuden hyväksyminen

Nuorten työpajatoiminnan järjestäjänä voi toimia kunta, kuntayhtymä, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö.

Nuorten työpajatoiminnan järjestäjäksi haluavan organisaation on haettava valtionapukelpoisuutta opetus- ja kulttuuriministeriöltä ministeriön antamien ohjeiden mukaisesti. Ministeriö arvioi, täyttääkö hakija nuorisolain 21 §:ssä säädetyt valtionapukelpoisuuden edellytykset.

Nuorten työpajatoiminnan laatua ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon, miten nuoren mahdollisuudet sijoittua koulutukseen, työhön tai muuhun tarvitsemaansa palveluun työpajajakson jälkeen ovat parantuneet.

Lisäksi nuorten työpajatoiminnan valtionapukelpoisuuden hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) toiminta on pääosin suunnattu nuorille;
- 2) toiminta on tavoitteellista, merkityksellistä ja taloudellista;
- 3) taloutta ja hallintoa hoidetaan hyvin;
- 4) nuorten työpajalla on riittävä määrä valmentavaa henkilöstöä, jolla on tarkoituksenmukainen valmennusosaaminen;
- 5) toiminta soveltuu tiloiltaan ja varustukseltaan ympärivuotiseen ohjattuun toimintaan; ja
- 6) työpajatoiminnan järjestäjällä on toiminnan seuranta- ja arviointijärjestelmä, jolla todennetaan nuorten saaman valmennuksen vaikutukset.

12 §

Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Nuorten työpajatoiminnan laatua ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon työpajan:

- 1) palvelukyky sekä kohderyhmältä ja yhteistyöverkostolta saatu palaute;
- 2) toiminnan seuranta- ja arviointijärjestelmä ja sen tuottamat tiedot toiminnan tuloksellisuudesta;
- 3) toiminnan tavoitteellisuus, taloudellisuus ja miten taloutta ja hallintoa hoidetaan;
- 4) henkilöstön ammattitaito ja osaaminen;
- 5) toiminnan jatkuvuus ja ympärivuotisuus;
- 6) tilojen asianmukaisuus toimintaan nähden; ja
- 7) kirjanpito, jonka tulee olla järjestetty siten, että siitä käyvät ilmi nuorisotyön valtionavustuksella tuetun toiminnan kustannukset.

3 luku

Voimaantulo

13 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä XXkuuta 2017.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä X päivänä XXXXkuuta 2017

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen

Esittelijä NN